

Tekst: Dorothee van Hooff | Fotografie: Eddy Wenting

Aristocratische Zijde

Met de exclusieve *brocatelles*,
moirés en *velours* van Prella, de oudste zijdeweverij van Lyon
etaleren burgers en koningen al sinds de achttiende eeuw
hun rijkdom en smaak.

Het is een duizelingwekkend schouwspel. Het houten staketsel dat metershoog in de lucht reikt, de duizenden draden, de honderden ritmisch bewegende klossen en het onophoudelijk geklik, geschuif en gestamp. Temidden van dit alles staat een vrouw in opperste concentratie en bedient al dit geweld. Dankzij engelgeduld ontstaat draad voor draad een kostbare stof: een *velours* van zijde en zilverdraad in reliëf naar eeuwenoud, floraal dessin. Twintig centimeter per dag. En dan wordt de voorbereiding niet meegeteld, zoals de zes maanden voor de opbouw van de weefmachine. Tijd wordt relatief als er geen andere mogelijkheid bestaat om juist dit patroon in 'velours *ciselé*' met een overvloed aan zilverdraad te weven.

De opdrachtgever? 'Een particulier. Voor zijn slaapkamer', dat is alles wat Guillaume Verzier, de algemeen directeur van Prella Manufacture in Lyon kwijt wil. 'De kosten van de benodigde twintig meter? € 400.000. Maar het kan niet anders gemaakt worden. Ze zijn in staat mensen naar de maan te sturen, maar niet om een machine te bouwen die dit kan weven.' Overigens heeft Prella ook computergestuurde weefmachines in huis, voor andere, eenvoudiger dessins.

Eeuwenoude stalen

Prelle is een weverij waarvan de geschiedenis teruggaat tot 1752. In de loop der jaren groeide het door het samengaan met andere weverijen in naam en omvang. Totdat Aimé Prella, zoon van de bekende

dessinateur Eugenie Prella in 1918 het hele complex opkocht en de familienaam definitief op de weverij plaatste. Prella is daarmee de oudste nog werkende weverij in Lyon, de enige die nog in familiebezit is en nog in de originele ateliers – gebouwd in 1881 in de weverswijk Croix-Rousse – werkzaam is. En Guillaume Verzier is de vijfde Prella-generatie.

Hij legt mij geduldig uit wat de werkwijze is voor een eenvoudig figuratief dessin. Hoe het zijdegaren ongeveer wordt ingekocht en door eigen ververs wordt gekleurd om het risico van een kleurverschil te vermijden. Duur: drie weken. Hoe vervolgens het weefgetouw moet worden opgezet: drie tot vier weken. En dat een wever dan veertig centimeter per dag weeft. Eerst een proefstuk, voor de klant, dan het bestelde metrage, dat volledig met de hand wordt gecontroleerd.

Opulent klinkende Franse namen voor weefsels vullen de kamer: *brocatelle*, *damask*, *moiré*, *lampas*, *mexicaine*, *droguet*, *taffetas*, *broché* en *velours ciselé*. Dit laatste is een handgeweven achttiende-eeuws *velours* dat in verschillende hoogtes wordt geweven. Prella bezit nog de oorspronkelijke technische gegevens, wat naast de expertise, de machines en het materiaal van onschatbare waarde is. Bijgebonden in grote folianten vind ik stalen van dessins, weef- en verfinstructies, prijzen, namen van opdrachtgevers en hun huizen. De oudste van de originele stalenboeken dateert uit 1837. Uit de periode daarvoor liggen in een apart archief tekeningen, ontwerpen en stalen,

1 Oude jacquardweefmachine; hangend de geponste jacquardkaarten. De jacquardweefmachine is een Lyonnese uitvinding uit 1803. *Volgende pagina:* **2** Guillaume Verzier. **3** Prachtige proefflappen. **4** Dubbelzijdig geweven brokaat, naar laat-19de-eeuws ontwerp in Prella-archief. **5** Stalenboek met het *velours* voor Vanderbilts Marble House. **6** Honderden klossen die de schering vormen.

2
4

3
5

Met onvoorstelbaar engelen-
geduld ontstaat draad voor
draad kostbaar velours van
zijde en zilverdraad in reliëf

6

Elke derde dinsdag van september vlijt HKH koningin Beatrix zich neder op een uniek staaltje weefkunst van Prella

waarvan sommige zelfs veertiende-eeuws.

Bladerend door de boeken openen deuren van slaap- en eetkamers, van paleizen en rijke burgerhuizen. Het proeflapje aanraken is terug in de tijd reiken. Bescheiden ton-sur-ton damast, waanzinnig felle kleurencombinaties die verrassend stijlvol blijken en lieflijke rozen die op het stof lijken geborduurd. En de vergeten grootheden, wiens namen in de stalenboeken zijn vereeuwigd. Parijse *décorateurs* als Monsieur Decours en Monsieur Beaumetz, die – lees ik – heel slim een filiaal in New York had. Zeker in navolging van de succesvolle *décorateur* Monsieur Jules Allard die 120 jaar geleden bij Prella de interieurstoffen bestelde voor de aankleding van het zomerhuis Marble House in Newport, een verjaardagscadeau van Mister Vanderbilt voor zijn echtgenote Alva Vanderbilt. Prella zorgde voor de stoffering van al het meubilair. Net zoals voor een ander (George) Vanderbilt-huis, Biltmore House in North Carolina, een mix van drie Loire-kastelen dat een eeuw geleden het grootste woonhuis in Amerika was. Beide zijn als historische huizen de laatste jaren druk doende met de zogeheten 'retissage' – een herstoffering – en gaven Prella de gouden opdracht een aantal velours opnieuw op een Jacquard-machine te weven.

Marie-Antoinette

De decorateurs van onze tijd bezoeken Prella daarom ook als inspiratiebron. Niet om een historische stof te reproduceren, maar om een eigen interpretatie te creëren, op basis van archiefmateriaal. Alle internationale grote namen komen langs: van Jacques Garcia en Alberto Pinto tot Juan Pablo Molyneux. Hoewel Prella gespecialiseerd is in interieurstoffen, werkt het ook samen met modeontwerpers voor hele haute couture-collecties, zoals Christian Lacroix. Naast de traditionele antieke dessins, groeit de vraag naar

de 'jongere' ontwerpen, zoals van art-decomeester Jacques-Emile Ruhlmann uit de jaren twintig. Soms krijgt een restauratie van een historische interieur ongemerkt een modern tintje. Zo zijn de draperieën in de foyer van Palais Garnier Opera in Parijs naar het originele Prella ontwerp van Charles Garnier uit 1874 herweven in 2004. Net zoals het grote theatergordijn van de opera van Monte Carlo in 2005, maar dan wel van brandvrij materiaal!

'Lyonnese zijde werd altijd al geweven voor de internationale aristocratie', legt Verzier uit. En ja, navraag leert dat ook HKH koningin Beatrix op een Prella velours zit. Neem de troon in de Ridderzaal in Den Haag. Elk jaar op de derde dinsdag in september vlijt zij zich daar neder en wordt omringd door een uniek staaltje weefkunst. Er is anderhalf jaar over geweven en twee weken op locatie gestoffeerd.

Daarmee is ze in goed koninklijk gezelschap: Prella deed de *retissage* van de slaapkamer van Lodewijk XIV in Versailles, waar één wever twee cm per dag voor weefde, 26 jaar lang. Ook herweefde Prella de *lampas broché*, ooit ontworpen door de Lyonnese *dessinateur* Philippe de la Salle voor de slaapkamer van Marie-Antoinette in Fontainebleau (vijf cm per dag), een koningin waar Prella sowieso een speciale relatie mee heeft – zeker sinds Sofia Coppola een punky film over haar uitbracht in 2006. Het Petit Trianon op Versailles, het huwelijkscadeau van Lodewijk XVI aan Marie-Antoinette, werd in die periode gerestaureerd en fungeerde als decor voor de film. Prella kon dankzij de film vijftig dessins, met name meubelstoffen, uit haar archief opnieuw weven. <

Prella & Cie, www.prella.fr. De importeur voor Nederland is Bart Brugman: 020-453 52 88, www.bartbrugman.com. Als u in Parijs bent is een bezoek aan de showroom een aanrader: Manufacture Prella, 5 place des Victoires, Parijs

7 Bobines: antieke spoelen. **8** Duizenden meters zijde. **9** Handweefkunst: een *navette* wordt geprepareerd voor een *velours ciselé*.

